

דה בונטה הן

טחנת הרוח להפקת שמן ב-Kalverringdijk,
Zaanse Schans
Zaandam

הוקמה ב-1693

DE ZAANSCH E MOLEN

טחנת הרוח דה בונטה הן היא בבעלות אגודת טחנות הרוח של מחוז זאן (Vereniging De Zaanse Molen). האגודה הוקמה ב-1925 וכיום בבעלותה 13 טחנות רוח ומוזיאון טחנות הרוח. מטרתה היא לשמר, לתחזק ולתפעל טחנות רוח תעשייתיות, ולפתח אותן לציבור הרחב. מוזיאון טחנות הרוח נפתח ב-1928 ומוצג בו אוסף ייחודי של ציורים, דגמים וחפצים שהיו בשימוש בטחנות – עולם שלם של טחנות רוח. אגודת טחנות הרוח של מחוז זאן מתופעלת על ידי מתנדבים. הם אחראים על טחנות הרוח, מבצעים את עבודות התחזוקה ומסייעים לטוחנים. כל ההכנסות מהביקורים מועברות לפעילותה של האגודה.

For all information about our mills and mill museum,
opening hours, group visits and entrance fees:

www.zaanschemolen.nl

Oil Mill De Bonte Hen

Kalverringdijk 39, 1509 BT Zaandam
טלפון: +31 (0)75 6217452, אימייל: bontehen@outlook.com

דה בונטה הן

טחנת הרוח להפקת שמן דה בונטה הן (De Bonte Hen) הוקמה בשנת 1693.

בשנת 1846 טחנת הרוח נרכשה על ידי חברה לייצור שמן בשם קרוק אנד לאן (Crok & Lan). עם השנים החברה נרכשה על ידי תאגיד יונילבר (Unilever) וכיום היא פעילה כחברת בת בקבוצת איי או איי (IOI).

טחנת הרוח הייתה פעילה עד 1927. בשנת 1935, לאחר שנים של חוסר שימוש, נהרס ראש הטחנה הבלוי שאליו היו מחוברות הכנפיים. עם זאת, בסיס הטחנה עצמו והצריף נותרו ללא פגע ושימשו לאחסון שחורות שונות.

בשנת 1973 אגודת טחנות הרוח של מחוז זאן רכשה את שרידי הטחנה. טחנת דה בונטה הן שוחזרה לגמרי במספר שלבים במהלך 6 שנים. שני המרתפים לאחסון שמן מהמאה ה-17 הם מבנים ייחודיים של דה בונטה הן.

כיום בטחנת דה בונטה הן מייצרים שמן צמחי. עמותת טחנות רוח בשם סטיכטינג דה וינדמולן קומפני (Stichting De Windmolen Compagnie) רוכשת את חומרי הגלם ומוכרת את התוצר המוגמר.

בטחנת הרוח יש עליית גג מחוממת מקורית שבה נכנסות קבוצות של 30 איש. למידע נוסף, ניתן לפנות לאגודת טחנות הרוח של מחוז זאן.

שימו לב! הביקור בטחנת הרוח הוא באחריותכם בלבד.
יש להשגיח על הילדים בזמן הביקור ולוודא שהם בטוחו ראייה.
אסור לעשן בטחנה.
תודה על שיתוף הפעולה!

תהליך הפקת השמן

זרעי הצמחים נטחנו באמצעות אבני ריחיים כבדות שהסתובבו בתהליך מתוחכם. כך נוצרה אבקה שחוממה בסיר גדול. אחר כך השתמשו בתהליך כבישה כדי להפיק את השמן. בתהליך זה הופקו למעשה שני מוצרים: השמן ועיסה של הזרעים הכבושים. העיסה הייתה נמכרת כמזון לבקר. השמן סונן ואוחסן במרתפי אחסון. העיסה אוחסנה בצריף הטחנה. כ-30-35% מהכמות המקורית של הזרעים הפכה לשמן בתהליך. כל השאר הפך לעיסה.

הזרעים נטחנו לאבקה ועברו תהליך כבישה להפקת שמן.

דה בונטה הן ב-1894

אזור זאנסטריק

נהר זאן הוא העורק הראשי של זאנסטריק, אזור תעשייתי מצפון לאמסטרדם שבו פעלה תעשיית השמן. במאות ה-17 וה-18 האזור שגשג ונהנה מפריחה אדירה. נתיבי המים הרבים הקלו על שינוע סחורות ובזכות הקרקע המישורית האזור שפע רוח. לכן האזור היה מקום אידיאלי להקמת טחנות רוח. בשיאה של התקופה, הכנפיים של יותר מ-1,100 טחנות רוח הסתובבו ויצרו מראה קסום בזאנסטריק. המקום הפך לאזור תעשייתי וכיום הוא נחשב לאזור התעשייתי הוותיק במערב אירופה. טחנות הרוח עיבדו חומרי גלם למוצרים חצי-מוגמרים או מוגמרים. הן שימשו כמנסרות, לקילוף שעורה ואורז, לטחינת חרדל וקקאו ולהפקת שמן, צבע, נייר, טבק הרחה ובדים מצמחי המפ – הכל בקנה מידה תעשייתי. רוב חומרי הגלם הגיעו לאזור מאמסטרדם, ומרבית חומרי הגלם המעובדים נסחרו מחדש בשווקי אמסטרדם. מנוע הקיטור הגיע לאזור בסביבות 1850. המצאה זו העניקה כוח ייצור בלתי מוגבל שאינו תלוי באנרגיית הרוח. היא נישלה את טחנות הרוח מתפקידן והן החלו להיעלם במהירות. ב-1880 עדיין היו 280 טחנות רוח פעילות. ב-1920 המספר הזה הצטמק משמעותית ל-40. כיום נשארו בזאנסטריק רק 17 טחנות רוח.

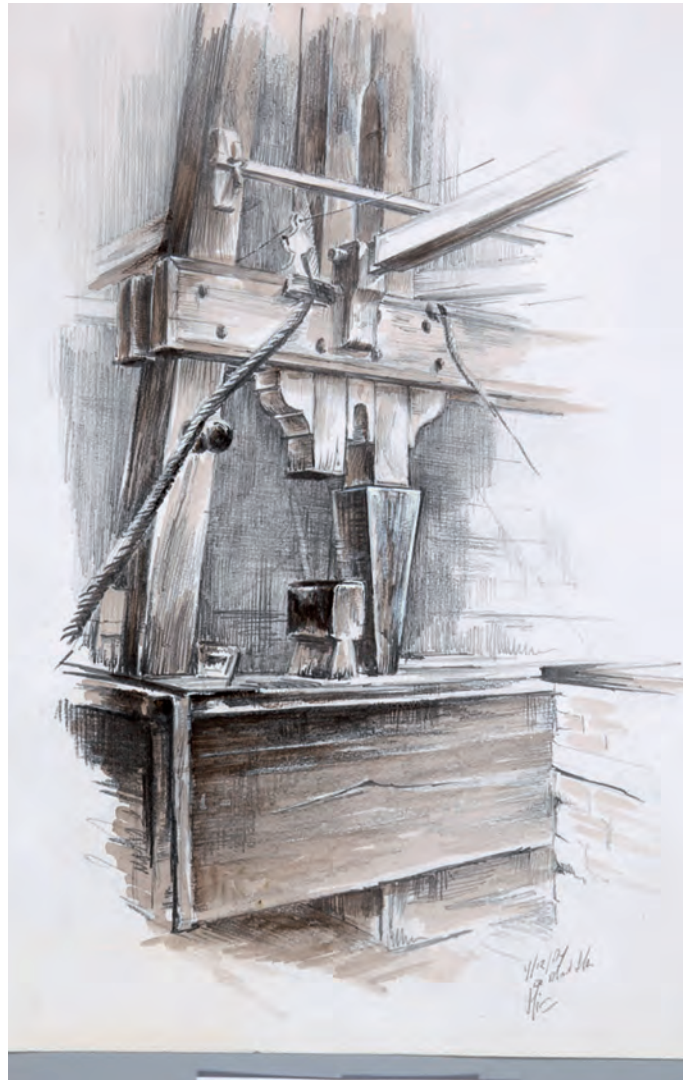
טחנות רוח להפקת שמן

החל מ-1600 הוקמו מספר טחנות רוח להפקת שמן. השתמשו בהן להפקת שמן מזרעי פשתן, פשתה וקנבוס (המפ) באמצעות מכבשים. שמן פשתן משמש בצבעים ולכות, שמן פשתה לבערה בעששיות ולבישול ושמן המפ הוא חומר הגלם הבסיסי של סבון ירוק. בתקופת השיא של טחנות הרוח הן שימשו להפקת מיליוני ליטרים של שמן (בעיקר פשתן) מדי שנה. בסביבות 1650 הביקוש לשמן גדל. טחנות הרוח הוגדלו והוכנסו אליהן שני מכבשים במקום אחד. מתוך 1,100 טחנות רוח תעשייתיות שהיו באזור, 200 שימשו להפקת שמן. החשיבות של טחנות הרוח הלכה ופחתה כשמנוע הקיטור הגיע לאזור, ושיטות חדשות בתעשיית הצבעים הקטינו את הביקוש לשמן פשתן אחרי 1900.

הטוחנים

העבודה בטחנת הרוח לא הייתה קלה. טחנת הרוח פעלה יום ולילה ונסגרה רק בימי ראשון. בטחנה תמיד היו 4 טוחנים, שעבדו 16 שעות ביום והלכו הביתה בזמנם הפנוי. שכרם היה נמוך, כי הם קיבלו תשלום לפי כמות התוצרת. בתקופות שבהן הרוח הייתה חלשה הם סבלו מעוני.

הרעש החזק של טחנת הרוח פגע באופן בלתי הפיך בשמיעה של הטוחנים מגיל צעיר. המחלה המקצועית הזו נקראה בהולנדית "האידוף" (haaidoof). טחנת הרוח דה בונטה הן היא עדות למהפכה התעשייתית ולטכנולוגיה ששימשה באותה תקופה, אבל לא פחות חשוב מזה היא זכר למאות האנשים שעבדו כאן בפרך.

דה בונטה הן מבפנים